

GRÖNT PARAPLY

Välkomna

Jönköping tisdag 20 september

Avesta onsdag 21 september

GRÖNT PARAPLY

Gruppledare Martin Persson

martin.persson@grontparaply.se

www.grontparaply.se

019-16 83 95, 070-659 41 85

Box 1632

701 16 Örebro

GRÖNT PARAPLY

Dagens schema

9.00-09:30	Kaffe med smörgås
09.30-11.45	Kurs/erfarenhetsutbyte
11.45-12.30	Lunch
12.30-14.30	Kurs/erfarenhetsutbyte
14.30-14.45	Kaffe med kaka

Kännetecknen på dig som är FSC-certifierad skogsägare:

- att all skog du äger är certifierad (även om du har flera fastigheter)
- att alla delägare är överens om certifieringen
- att du följer du FSC:s svenska skogsbruksstandarden
- att du känner till och följer svenska lagar och internationella konventioner
- att du har en aktuell, certifieringsanpassad skogsbruksplan
- att du tar till vara produktionsförmåga och virkesvärde i skogen
- att du slår vakt om den biologiska mångfalden
- att du sparar alla nyckelbiotoper och frivilligt sätter av minst 5 % av din produktiva skogsareal för naturvårds-ändamål
- att du känner till och värnar fornlämningar och värdefulla kulturmiljöer
- att du är öppen för synpunkter på ditt skogsbruk från närboende och lokala intressenter
- att vissa uppgifter om ditt skogsbruk är offentligt tillgängliga
- att du har ansvar för att entreprenörer du anlitar i skogsbruket följer FSC-standarden.

Ni medlemmar:

- 28 medlemmar med fler på gång
- Certifierad areal 59 000 hektar varav 52 000 hektar produktiv skogsmark
- 5 500 hektar avsatt för naturvårdsändmål (10%)
- S-plan eller pcSKOG dominerar som plansystem
- Andelen äldre skog ökar
- Viss osäkerhet i vilken areal som ingår under certifikatet
- En sammanfattning av medlemsuppföljningen finns på <http://grontparaply.se/medlemmarna.html>

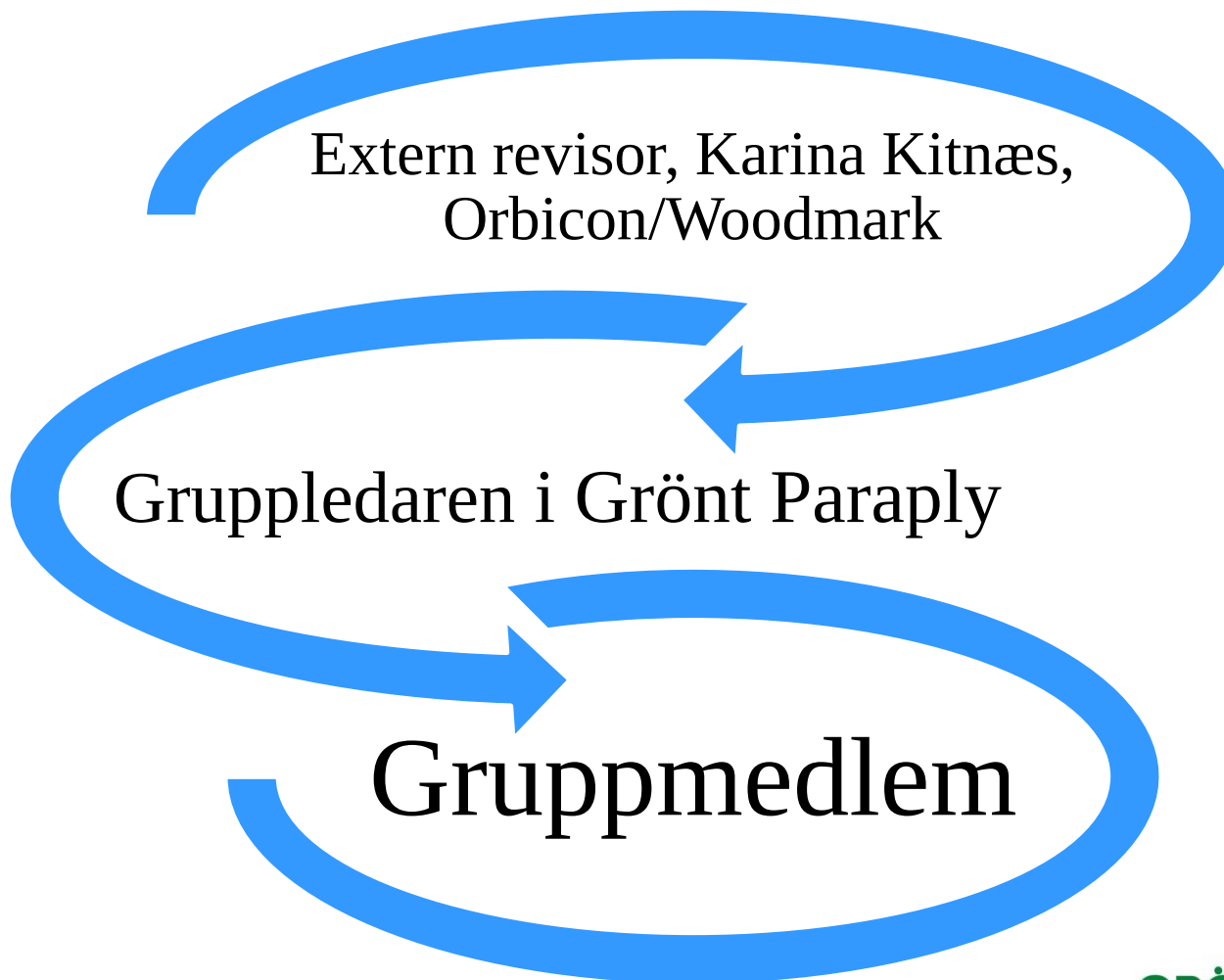
Kurs- deltagare

Vilka är på plats idag?

Martin Persson
(Gruppledare)

GRÖNT PARAPLY

GRÖNT PARAPLY

Grönt Paraply skiljer sig från andra genom att:

- vara oberoende
- enbart certifiering
- ställa relativt höga krav på medlemmarnas kunskap

Information till medlemmar och entreprenörer:

- www.grontparaply.se

Dagens övning

Allmänt om FSC (Mediabevakning)

Nuvarande skogsstandard och den kommande

Släcka avvikelser från revisionen och årsuppföljningen

Årsuppföljningen

Införande PEFC

Valda delar ur skogsbruksstandarden tex Traktdirektivet

Svenska FSC

- ✓ Hälften av Sveriges produktiva skogsmark är FSC-certifierad
- ✓ 2/3 av Sveriges skogar är certifierade enligt FSC eller PEFC
- ✓ Globalt sett ligger Sverige på plats fyra över antal hektar FSC-certifierad skog i världen. Före ligger Ryssland, Kanada och USA

Hämtat från Svenska FSC:s hemsida

Viktiga miljöer kartläggs och skyddas

Känsliga miljöer skyddas

FSC-skogsbrukare sätter av minst fem procent av den produktiva skogen för naturvårdsändamål. Det skapar utrymme för arter som inte trivs i den brukade skogen. Andra former av skydd kostar skattepengar. Det här avsättningarna ingår i FSC-skogsbrukets miljöåtaganden.

[Läs mer](#)

Synpunkter från närboende tas tillvara

Samråd

När en FSC-skogsbrukare tänker avverka eller göra andra stora förändringar i skogen ska de som berörs få möjlighet att lämna synpunkter. Välanvända stigar eller kulturmiljöer är exempel på miljöer det kan vara viktigt att ta hänsyn till.

Brandgynnade arter får en andra chans

Naturvårdsbränning

Många svenska skogsarter är beroende av bränder. I Sverige ska FSC-skogsbrukare med mer än 5000 hektar skog bränna en viss areal varje år. På så sätt skapar FSC unika chanser för brandgynnade arter att hålla sig kvar i skogen.

Hämtat från Svenska FSC:s hemsida

Döda träd sparas till
insekter och fåglar

© Svenska FSC

Döda träd ska lämnas

Över 5000 skogslevande arter behöver döda träd i skogen. FSC-skogsbrukare lämnar både liggande och stående döda träd vid avverkning och betydligt mer än lagen kräver. Träden ska vara kvar tills de mulnat bort, till nytta för arterna som behöver de döda träden.

Särskild hänsyn i
renarnas betesområden

Renskötande samer tillfrågas

Skogarna i norra Sverige har stor betydelse för renskötande samer. FSC-skogsbrukare ska ta hänsyn till och respekterar områden och platser av särskild kulturell, ekologisk, ekonomisk eller religiös betydelse för samerna. Samråd ska hållas och tvister lösas med hjälp av neutral part.

Justa villkor för alla
skogsarbetare

© Juan Carlos de Reyes

Säkerhetsutrustningen är viktig

Den som jobbar i FSC-certifierad skog ska alltid ha justa arbetsvillkor. Gör en entreprenör jobbet ska skogsägaren kontrollera så att entreprenören erbjuder avtalsenlig lön och avtalsenliga villkor. FSC-skogsbruk ska ge trygga anställningsförhållanden för alla.

Tre nivåer av anmärkningar

1. Observationer

Områden där kontrollanten ser att det finns ett behov av att stärka FSC-arbetet för att förebygga framtida felsteg. Inga skyldigheter att redovisa åtgärder, men vid kommande revision kontrolleras dessa områden extra. Observationerna är tänkta som en vägledning i förbättringsarbetet.

2. Mindre anmärkningar

Kontrollanten har registrerat att den certifierade inte fullt ut lyckats följa en standardregel. Här behövs korrigeringar, men åtgärdsbehovet bedöms inte som akut. Ska till nästa årliga kontroll vara åtgärdad.

3. Större anmärkning

Kontrollanten har registrerat att den certifierade inte lyckats följa en standardregel. Misslyckandet bedöms som allvarlig. Den certifierade ska åtgärda felet och inom 3 månader redovisa vad som gjorts för att rätta till eller förhindra att nya misstag av samma karaktär upprepas.

Bra info hos Svenska FSC

- ✓ Svenska FSC
<http://se.fsc.org/>
- ✓ Frågor och svar
<http://se.fsc.org/vanliga-frgor-och-svar.301.htm>
- ✓ Ny standard på gång
<http://se.fsc.org/reviderade-pc.334.htm>
- ✓ Sök på Grönt Paraply ”C006219”
<http://info.fsc.org/>

Svensk skogsbruksstandard enligt FSC

- Består av 10 principer och 12 bilagor

Foto: Sven Skallje

Socialt ansvar

Ett ansvarsfullt skogsbruk värnar om de människor som arbetar i eller lever i skogen och skogens närhet.

Läs mer

Foto: Ola Jennersten

Miljöhänsyn

Ett ansvarsfullt skogsbruk ska bedrivas med hänsyn till växter, djur och mark och vattentillgångar.

Läs mer

Foto: Jan Martin Westberg

Lönsamhet

Ett ansvarsfullt skogsbruk ska ge skogsägaren rimlig betalning för virket.

Läs mer

10 principer

1. Efterlevnad av lagar och FSC:s principer
2. Ansvar beträffande ägande- och nyttjanderätter
3. Ursprungsfolkens rättigheter
4. Relationer på samhällsnivå och arbetarrättigheter
5. Skogens nytta, ekonomisk bärkraft
6. Påverkan på miljön
7. Skötselplan
8. Uppföljning och utvärdering
9. Underhåll av skogar med höga bevarandevärden
10. Plantageskogar (åkermarksplanteringar)

<http://se.fsc.org/principer-och-kriterier.264.htm>

12 bilagor

1. Lista gällande författningar
2. Lista miljöavtal och konventioner
3. Dokumentationskrav
 - 3A. Information tillgänglig för allmänheten
 - 3B. Information tillgänglig för certifieraren
4. Riktlinjer naturvärdesbedömning
5. Rödlistade arter, referenslista
6. Riktlinjer för bränning
7. Litteratur kvävegödsling
8. Riktlinjer för 6.4 (5% avsatt för naturvård)
9. Kemiska bekämpningsmedel
10. Riktlinjer för fjällnära skog
11. Ordlista
12. Riktlinjer för etablering av vindkraft

Skogsbrukare

< 1000 ha produktiv skogsmark= SLIMF

1000 – 4999 ha = Övr. skogsbrukare

> 5000 ha = Större skogsbrukare

Princip – Kriterium - Indikator

PRINCIP 2: RÄTT IGHETER OCH ANSVAR FÖR INNEH AV OCH NYTT JANDE

De långsiktiga rättigheterna att inneha och nyttja mark och skogstillgångar ska vara tydligt angivna, dokumenterade och lagenligt stadfästa.

Internationell standard

KRITERIUM 2.1

2.1 Säkra bevis ska föreligga för långsiktiga rättigheter att nyttja skogen på markområdet (t ex lagfart eller på annat sätt styrkt äganderätt, hävdvunna rättigheter eller arrendekontrakt).

Internationell standard

INDIKATORER

2.1.1S. Skogsbrukare ska kunna visa sin rätt att bedriva skogsbruk på markinnehavet genom ägande eller bindande avtal.

2.1.2S. Skogsbrukare som ansöker om certifiering för samägda fastigheter ska visa att samtliga ägare ansluter sig till certifiering och förbinder sig att följa kraven i den svenska FSC-standard.

2.1.1-2.1.2SA VER: Bevis/avtal för rättigheten att bedriva skogsbruk. Vid behov konsultation, exempelvis när flera ägare till en och samma fastighet föreligger.

Svensk skogsbruks-standard, den vi revideras efter!

Skogsbrukare

KRITERIUM 1.6

Skogsbrukare ska uppvisa ett långsiktigt åtagande att iaktta FSC:s principer och kriterier

1.6.1. Skogsbrukare ska visa sitt långsiktiga åtagande i enlighet med den Svenska FSC standarden för äganderätt oavsett om innehavet består av en eller flera fastigheter.

= Enbart > 1000 ha

1.6.1SA. Skogsbrukare ska förvalta allt markinnehav där de har full äganderätt i enlighet med den Svenska FSC standarden för äganderätt oavsett om innehavet består av en eller flera fastigheter.

1.6.2. Större skogsbrukare ska deklarerat sitt åtagande i enlighet med standarden genom offentligt tillgängliga

SA = Enbart SLIMF

1.6.3S. Skogsbrukare ska tillhandhålla certifierare med information om all skogsmark där skogsbrukaren har någon sorts äganderätt eller förvaltningsansvar⁵.

1.6.4S. Det finns inga faktiska bevis för att skogsbruket på eventuellt icke-FSC-certifierat markinnehav där skogsbrukare har någon sorts äganderätt eller förvaltningsansvar, står i konflikt med de principer som ställs i standarden för FSC Controlled Wood⁶.

S = Samtliga

Ny skogsbruksstandard 2018

- Ny standard på gång, börjar gälla 2018
- Bygger på de nya internationella P/C (dvs principer och kriterier)
- Klarare och tydligare språk. Nedkortad indikortext men ändå mera vägledning.
- Önskemål från de tre intressentgrupperna (ekonomi, socialt ansvarstagande och miljö)
- Ej klart om SLIMF, kanske annan hantering

Svensk skogsbruksstandard enligt FSC, forts.

- Ett utkast höst 2016
- Nästa utkast maj 2017
- Färdig version under 2018
- 3 månader efter att den publicerats börjar den att gälla

Nya skogsbruksstandard

Princip	
1. Allmän lagstiftning	6. Miljövärden och miljöpåverkan. Bättre struktur "Vatten", "Avsättning för naturvård"
2. Rättigheter och arbetsvillkor för den som utför arbetet	7. Planering (plan och brukande anpassas utifrån resultat från uppföljning/utvärdering)
3. Urfolks rättigheter	8. Uppföljning och utvärdering
4. Renodlats till relationer med lokalsamhället	9. Höga bevarandevärden
5. Utbytet ur skogen, nu mer om skogens andra nyttigheter (ekosystemtjänster och andra skogsprodukter)	10. Helt omgjord från skogsplantager till att handla om skogsbruk (plantering, markberedning osv)

Nya skogsbruksstandarden, exempel

- 7.3 Skötselplanen* ska innehålla mätbara delmål som kan användas för att utvärdera hur väl mot vart och ett av skogsbrukets fastställda mål* kan uppfyllas.

Nya skogsbruksstandarden, exempel

- Parallellt med arbetet med detta standardförslag har Skogsstyrelsen tagit fram ”Målbilder för miljöhänsyn”.
- Dessa målbilder har legat med som en bas i standardarbetet och ibland finns det uttryckliga hänvisningar till målbilderna.

Målbilderna via Skogsstyrelsens sida

 SKOGSSTYRELSEN

MINA SIDOR **LOGGA IN**

ÄGA OCH BRUKA

MYNDIGHETEN

UPPTÄCK SKOGEN

PRODUKTER & TJÄNSTER

Sök

SKOGSBRUK

LOKALA SIDOR

VAD VILL DU VETA OM DIN SKOG?

BLANKETTER

STATISTIK

LAGEN

MINA SIDOR

ÄGA SKOG

SKÖTA SKOG

Avverkning

Röjning

Förnygring

Gödsling

Dikning

Skogsbränsle

Skogsbilvägar

God miljöhänsyn

Klimatanpassa

Forn- och kulturminnen

Hyggesfritt skogsbruk

Naturvårdande skötsel

Viltanpassad skötsel

Upplevelser

SKADOR PÅ SKOG

BEVARA SKOG

KARTTJÄNSTER

BÖCKER & BROSCYRER

SKOGSEKO

STÖD OCH BIDRAG

FÖRSÖKSPORTAL

NYHETSBREV

Faktablad om målbilder för god miljöhänsyn

Här hittar du faktablad med de hänsynsobjekt som utgör målbilder för god miljöhänsyn och som är framtagna i samverkan med skogssektorn inom projektet Dialog om miljöhänsyn.

Upphovsrätt

Du får gärna skriva ut faktabladen och använda dem i olika sammanhang. Men du får inte ändra något på dem, till exempel lägga till text eller en logotyp. Om du vill använda foton eller teckningar från faktabladen, webbsidorna eller målbildsrapporten i annat sammanhang, kanske i en presentation eller liknande, måste du ta kontakt direkt med berörd fotograf eller illustratör med tanke på upphovsrätten.

Hänsynskrävande biotoper

- Hänsynskrävande biotoper - en inledning (pdf)
- Hänsynskrävande biotoper - målbildernas struktur och definitioner (pdf)
- Äldre skog på uddar, öar, holmar med mera.pdf
- Äldre hänglavsrik skog.pdf
- Äldre hållmarksskog.pdf
- Naturskogsrester.pdf
- Berg och rasbranter.pdf
- Lodytor.pdf
- Raviner och kluffar.pdf

SÖK LOKAL INFORMATION

Välj län

Välj kommun

Välj på karta

RAPPORT

Målbilder för god miljöhänsyn – framtagna i samverkan med skogssektorn inom projektet Dialog om miljöhänsyn

Skogsstyrelsens Rapport 5-2013 (pdf, 15Mb)

Har du synpunkter på målbilderna för god miljöhänsyn?

TYCK TILL OM

<http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Skota-skog-/God-miljohansyn/Faktablad/>

Diskussionspunkt — Nya standard

- Börjar gälla 2018
- När den är färdig så har vi tre månader på oss att införa den och börja arbeta utifrån den.
- Första externa revision 2018 eller 2019?
- Hur förbereda oss på bästa sätt

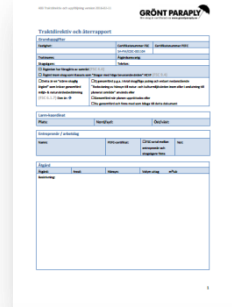
Medlemsverktyget

www.grontparaply.se/medlem-inloggning.html - medlemigp

Skötselinstruktion

Traktdirektiv

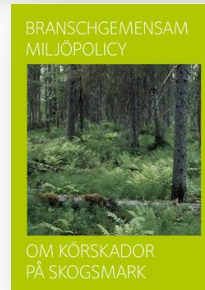
Naturvärdesbedömning

NATURVÄRDESBEDÖMNING AV SKOGSMARK			
SKOGSMARK	SKOGSTYP	SKOGSART	SKOGSÅR
1. Skogsmark med högt naturvärde	1.1. Skogsmark med högt naturvärde	1.1.1. Skogsmark med högt naturvärde	1.1.1.1. Skogsmark med högt naturvärde
2. Skogsmark med medelhögt naturvärde	2.1. Skogsmark med medelhögt naturvärde	2.1.1. Skogsmark med medelhögt naturvärde	2.1.1.1. Skogsmark med medelhögt naturvärde
3. Skogsmark med lågt naturvärde	3.1. Skogsmark med lågt naturvärde	3.1.1. Skogsmark med lågt naturvärde	3.1.1.1. Skogsmark med lågt naturvärde
4. Skogsmark med mycket lågt naturvärde	4.1. Skogsmark med mycket lågt naturvärde	4.1.1. Skogsmark med mycket lågt naturvärde	4.1.1.1. Skogsmark med mycket lågt naturvärde
5. Skogsmark med inget naturvärde	5.1. Skogsmark med inget naturvärde	5.1.1. Skogsmark med inget naturvärde	5.1.1.1. Skogsmark med inget naturvärde

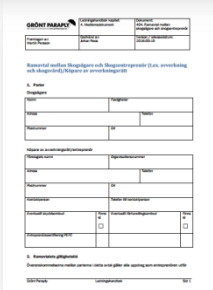
Regelrätt skogsbruk GP/skogen

Policy om körskador / riktlinjer för åtgärd runt forn-/ kulturlämningar

Ramavtal för entreprenörer

Årets revisionsvecka

-
- Genomgång av fjolårets och årets avvikelser
 - Reflektioner från medlemmar som reviderades
 - Kan vi förbereda oss bättre?

Fjolårets avvikelser FSC 8.2.d5

- Gruppledaren ska säkerställa att gruppmedlemmarna har rutiner som medför uppföljning av avtal och instruktioner i fält vid anlitaandet av entreprenörer för att säkerställa standardens efterlevnad, samt att gruppmedlemmarna kan dokumentera detta.

→ Följ upp traktdirektiven!

Uppföljning och kontroll

Redovisning av hänsyn till natur- och kulturmiljövärden inom eller i anslutning till planerat område

Skogliga impediment i beståndet (FSC 6.2.1)	Åtgärder på impedimentet		Kvittens Entreprenör	Kvittens Skogsägare
☐ Kärr / mosse	☐ Ingen åverknig	☐ Åverknig enstaka träd	☐ Ok ☐ Avvik.	☐ Ok ☐ Avvik.
☐ Hällmark	☐ Ingen åverknig	☐ Åverknig enstaka träd		
☐ Annat impediment	☐ Ingen åverknig	☐ Åverknig enstaka träd		
Övrigt:				

Hänsynskrävande biotoper och värdefulla kulturmiljöer (FSC 6.3.14)				
☐ Bäckdråg / ravin	☐ Blockmark / bergbrant	☐ Naturskogsrest	☐ Ok ☐ Avvik.	☐ Ok ☐ Avvik.
☐ Källa / småvatten	☐ Sumpskog	☐ Myrholme		
☐ Udde / ö	☐ Hällmarksskog	☐ Torp / grund e.d.		
☐ Rest av hagmark / löväng	☐ Rest av kvarn/såg e.d.	☐ Kolbotten / tjärdal		
☐ Odlingröse / stenmur	☐ Äldre väg / stig	☐ Vattenskyddsområde		
I biotoperna och kulturmiljöerna tas följande hänsyn:				

Skogsägarens uppföljning (FSC 6.3.20)

Ort:	Datum:	Namn:
Datum för uppföljning:	☐ Skriftliga avtal ok med entreprenörer	☐ Entreprenören har instruktioner som säkerställer standardens efterlevnad (FSC 8.2.d.5)
Av skogsägaren registrerade avvikelser från traktdirektivet:		
Observation av avvikelser från gällande FSC och om aktuellt även PEFC-standard:		

på så sätt

de olika

håller

gras så att

igt FSC

terna

terna inte

atorerna

inte

FSC

RAPLY

Fjolårets avvikelser FSC 8.2.d5 lösningen:

- Ytterligare utökning av frågorna i årsuppföljningen där medlemmarna fått beskriva hur de säkerställt att uppföljning sker på traktdirektiv/åtgärd som utförts av entreprenör.
- Grönt paraplys skötselinstruktion har förtydligats rörande uppföljning
- Traktdirektivet har förbättrats för att ytterligare stödja uppföljningsprocessen.

Stängd!

Fjolårets avvikelser FSC 6.3.12-13

- Inte genomfört alla rimliga åtgärder för att bränna en areal motsvarande minst 5% av föryngringsarealen under en femårsperiod.

Fjolårets avvikelser FSC 6.3.12-13

lösningen:

- Alla större markägare har utarbetat en plan, analyserat vilken mark som berörs av bränningskravet och en utredning som visar om marken kan brännas eller ej (tex tätortsnära).
- Varje år ska arealen sammanställas och sedan utredas om bränning är möjlig eller ej, viktigt under kommande revisioner att följa upp

Stängd!

Fjolårets avvikelser FSC 6.8

- Gruppledaren frågar i den årliga uppföljningslistan om användning av biologiska bekämpningsmedel. Under revisionen berättade gruppmedlemmaran att entreprenörer använder rotstop. Men gruppmedlemmarna hade ingen dokumentation om användning av rotstop som är ett biologisk bekämpningsmedel.

Fjolårets avvikelser FSC 6.8

lösningen:

- Är nu med på traktdirektivet och som fråga i årsuppföljningen.
- En medlem har rapporteret användning av ca. 500 g vid gallring.

Stängd!

Fjolårets avvikelser FSC 6.1.7

- Gruppledaren ska se till att gruppmedlemmarna dokumenterar miljö- och naturvårdesbedömningar på beståndsnivå och ser till att entreprenörerna får tillräcklig information om dessa.

Fjolårets avvikelser FSC 6.1.7

lösningen:

- Punkt med på traktdirektivet, som ska fyllas i.
- Alla har en grön plan, med målklassindeling, därunder finns en naturvärdesbedömning på fastighetsnivå.
- Traktdirektiv för varje åtgärd där en enklare bedömning görs.
- Drakenbergs metod finns på hemsidan:

<http://grontparaply.se/medlemigp/index.html>

Fjolårets avvikelser FSC 6.1.7

lösningen:

- Fältbesök: Traktdirektivet som getts entreprenören har inte tillräckligt med information om miljö, kultur och naturvärden som måste iakttas på bestånden av entreprenören.

Öppen!

Fjolårets avvikelser FSC 4.4.10

- Gruppledaren måste säkerställa att gruppmedlemmarna tillser att skogsbruksåtgärder utförs så att fornlämningar, fornlämningsområden och värdefulla kulturmiljöer bevaras på markinnehavet.

Fjolårets avvikelser FSC 6.1.7

lösningen:

- Har kontrollerat traktdirektivet och följt upp vid interna revisioner och har inte konstaterat fler skador.
- Info till medlemmarna
- Hämtat riktlinjer för hänsyn till forn och kulturlämningar och lagt på Grönt Paraply's hemsida.
- Under årets revision upptäcktes brister i informationen till entreprenörer

Öppen!

Årets revisionsresultat

Vi har:

Ingen större avvikelse med tidsfrist 3 månader.

3 nya mindre avvikelser med tidsfrist till nästa revision.

2 gamla observationer som lyfts till mindre avvikelser eftersom de inte kunde släckas under revisionsveckan

5 observationer

Årets avvikelser FSC 4.1.6 mfl

- Hos kommunerna använder Tekniska kontoret med ansvar för skogsdriften ibland arbetslag. För tillfället finns ingen specificering av FSC kraven mellan tekniska kontoret och arbetslaget.
- Gruppledaren måste se till att gruppmedlemmarna (kommunerna) säkerställer genom skriftligt avtal eller intyg att uppdragstagare uppfyller de krav som ställs i 4.1.6SA-4.1.10S; 4.2.1-4.2.5S, 4.3.1-4.3.3S.

Årets avvikelser FSC 4.1.6 mfl lösningen:

- Hur löser vi så att alla uppdragstagare uppfyller de krav som ställs rörande anställdas villkor?
- Intyg via avtal eller intyg

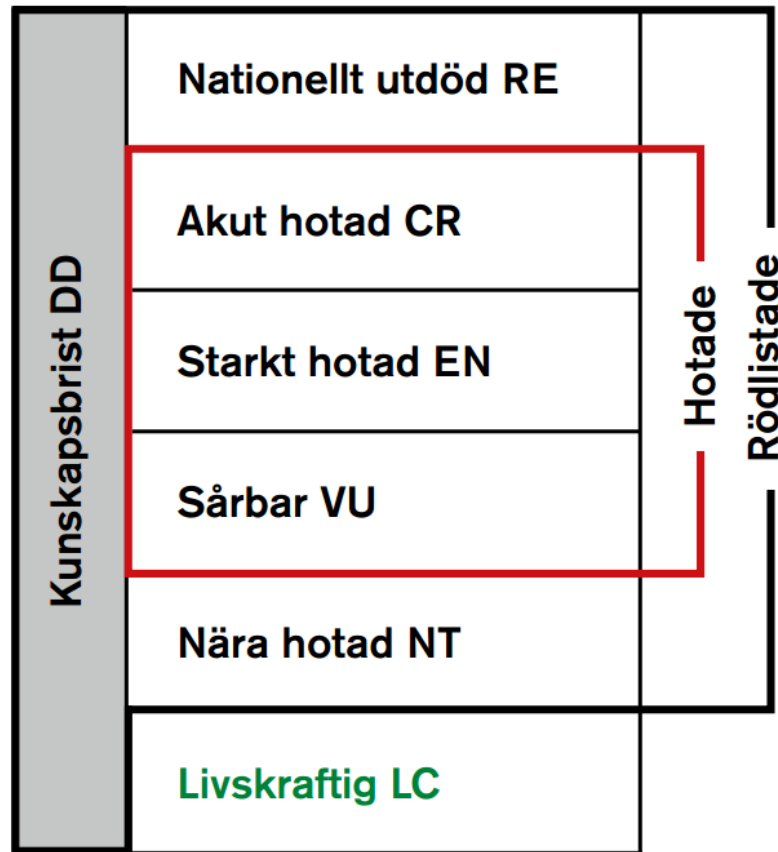
Öppen!

Årets avvikelser FSC 6.2.4

- Under besök hos gruppmedlemmarna visade det sig att inte alla gruppmedlemmar **utvärderar information och dokumenterar förekomst och hänsyn** gällande rödlistade arter utanför avgränsade nyckelbiotoper
- Gruppledaren måste se till att gruppmedlemmarna: utvärderar information och dokumenterar förekomst och hänsyn gällande rödlistade arter (bilaga 5) och genomföra påvisbara åtgärder för att säkra förekomsten av rödlistade arter utanför nyckelbiotoper.

Årets avvikelser FSC 6.2.4

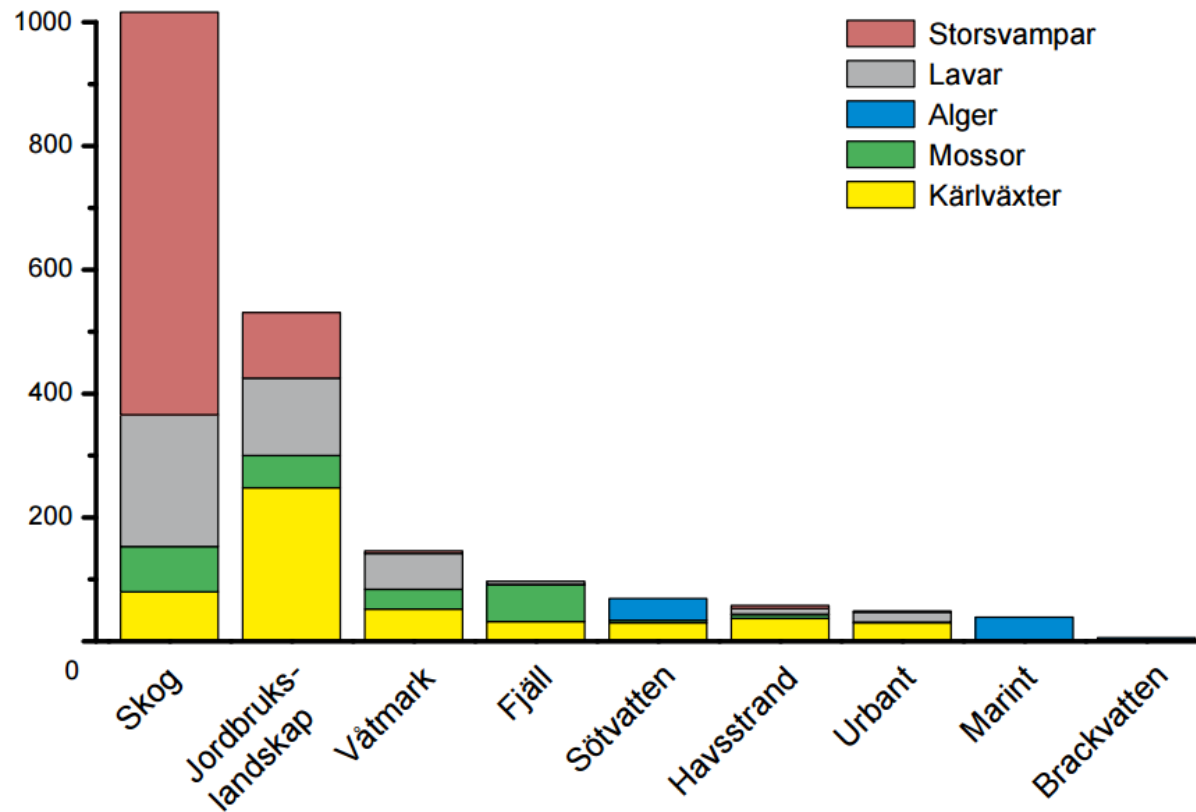
FIGUR 1. Den svenska rödlistans kategorier med de internationella förkortningarna.

Källa:
http://www.artdatabanken.se/media/2455/nytt-i-roedlistan_pdf.pdf

Årets avvikelser FSC 6.2.4

Antal rödlistade arter

Källa: http://www.artdatabanken.se/media/2455/nytt-i-roedlistan_pdf.pdf

Årets avvikelser FSC 6.2.4 lösningen:

- Hur kontrollerar vi om det finns rödlistade arter utanför nyckelbiotoper?
- Artdatasök finns på Skogsstyrelsens karta:
<https://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogskartan/>
- Medlemmarnas erfarenhet av www.artportalen.se
- Rödlistan 2015 finns på
<http://www.artdatabanken.se/media/2013/hela-boken.pdf>
- Tips: dokumentera i skogsbruksplanen

Öppen!

Årets avvikelser FSC 6.5.3

- Körskador setts under fältbesök hos flera gruppmedlemmar
- Gruppledaren måste se till att gruppmedlemmarna:
 - >1000 ha: har rutiner för att undvika att betydande körskador uppstår i samband med skogsbruksåtgärder.
 - <1000 ha: tillse att betydande körskador undviks i samband med skogsbruksåtgärder.

Årets avvikelser 6.5.3

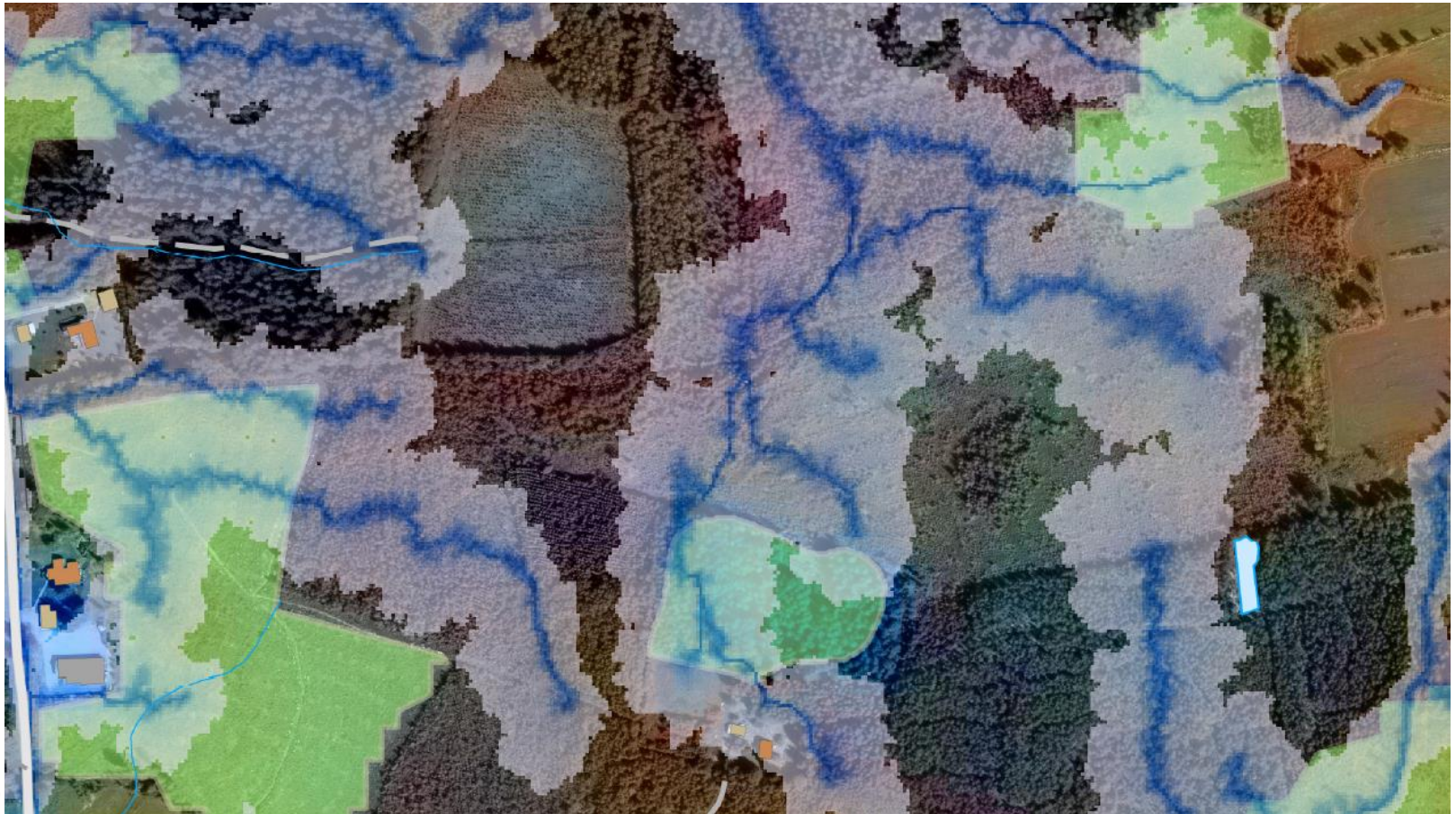
lösningen:

- Bättre planering och förberedelser innan åtgärd som dokumenteras i traktdirektivet
- Arbeta med Skogsstyrelsens markfuktighetskarta på <https://skogskartan.skogsstyrelsen.se/skogskartan/>
- Planera på barmark
- Risa, kavelbro, stockmattor
- <http://www.skogsstyrelsen.se/Aga-och-bruka/Skogsbruk/Skador-pa-skog/Korskador/>

Öppen!

Årets avvikelser 6.5.3 lösningen:

Årets avvikelser 6.5.3

lösningen:

- Kör inte i låga partier, där marken ofta är blötare och har sämre bärighet.
- Kör inte i kantzoner mot bäckar, sjöar eller våtmarker.
- Kör inte på husgrunder, röjningsrösen, odlingsterasser eller andra synliga konstruktioner. Se till att det är bra bärighet vid körning på fornlämningsområden.
- Kör inte på stigar och leder.
- Använd gärna en jordborr för att se hur marken är uppbyggd. Ju mer finkornigt material och ju mer humus desto sämre bärighet har marken.
- Notera och markera var de blöta eller svaga partier finns eller partier där flera körningar kommer att koncentreras. Det underlättar lösningar som att bygga ris- eller kavelbro, flyttbar bro eller andra hjälpmedel.
- Ta vara på den kunskap och erfarenhet som finns hos maskinförarna. Det kan förebygga många körskador.

Årets avvikelser 6.5.3

lösningen:

- Lösningsförslag från gruppmedlemmar
- Policyn om körskador <http://grontparaply.se/medlemigp/index.html>
- Skötselinstruktion ” Erosion och körskador”
- Rutin för att undvika betydande körskador, hur ska den se ut?

Årets observationer FSC 4.4.4

- SAMRÅD

För gruppmedlemmar >1000 ha är det inte klart om alla har rutiner och praxis för att kalla identifierade intressenter, lokala utvecklingsgrupper, personer och organisationer som visat intresse för objektet till samråd genom en skriftlig kallelse med karta och med angivande av tid och plats.

Samråd

- ☐ Samråd ska ske med individer och grupper som är direkt påverkade av skogsbruksåtgärder.
- ☐ Samrådet ska fånga upp åsikter från lokalbefolkning/ grupper och vara underlag för skogsbrukares beslut av eventuella åtgärder.
- ☐ Samrådsmötet är i första hand ett kommunikativt möte och inte ett beslutande möte.

Samråd

Med lokala intressenter avses t.ex.:

- Miljöorganisationer (Naturskyddsföreningen, Fältbiologerna, Regional Ornitologisk förening, etc.)
- Föreningar (Hembygdsföreningar, Friluftsförbundet, Idrottsföreningar, etc.)
- Bygderörelsen, kommunbygderåd och lokala utvecklingsgrupper
- Arrendatorer (jordbruk, jakt, fiske, turism etc.)
- Närboende vid tätortsnära skogsbruk

4.4.1	Tillse att information om rutiner och hur man erhåller information angående planerade skogsbruksåtgärder finns tillgänglig för direkt påverkade individer och grupper. Rutiner ska anpassas till organisationens storlek och den skogliga verksamhetens omfattning.
4.4.2	Tillämpa ett systematiskt arbetssätt för att hantera synpunkter på skogsbruket. Rutinerna ska anpassas till storleken på skogsbrukares innehav.
4.4.3	Erbjuda berörda intressenter samråd vid slutavverkningar som berör platser som är av särskild vikt för lokalbefolkning och lokalt näringsliv, för dess rekreation, kultur eller lokala ekonomi.
4.4.4	Kalla identifierade intressenter, lokala utvecklingsgrupper samt personer och organisationer som visat intresse för objektet till samråd genom en skriftlig kallelse med angivande av tid och plats. En karta, där planerade åtgärder framgår översiktligt i text eller bild ska skickas ut till alla identifierade intressenter innan mötet.
4.4.5	Vid svårlösta tvister ta hjälp av neutral part.
4.4.6	Upprätta ett samrådsprotokoll, där inkomna synpunkter redovisas. Skogsbrukare ska ange var och när protokollet är tillgängligt för kommentarer. De intressenter som deltar ska beredas möjlighet att kommentera protokollet, eventuella kommentarer ska redovisas.
4.4.7	Upprätta en samrådsredogörelse där samrådsprotokollet finns med, och där skogsbrukare redogör för beslut om åtgärd. Av redogörelsen ska framgå hur skogsbrukare bemött eller tillgodosett inkomna synpunkter under samrådet. Beslut om åtgärd ska tas av skogsbrukare själv, efter det att samrådet genomförts.
4.4.8	Delge de som medverkat i samrådet samrådsredogörelsen innan påbörjandet av den skogliga åtgärden.

Rutin

Erbjuda samråd
Intressentlista!

Samråd

Protokoll

Redogörelse

Meddela

Årets observationer FSC 4.4.4 lösningen:

- Hur löser vi så samråd genomförs enligt standardkraven?
- Hemsida för övergripande information om kommande åtgärder och tydlig information om hur synpunkter kan lämnas
- Praktiska erfarenheter från medlemmarna

Öppen!

Diskussionspunkt - Samråd

- Hur har ni identifierat intressenter?
- Hur sköts kontakten? Brev, mail, telefon?
- Skillnad samrådsprotokoll / redogörelse?
- Har ni en ”skogsgrupp”
- Har ni information / kontakt på hemsida
- Erfarenhetsutbyte

Årets observationer FSC 6.7.1

- Kemikaliehantering

Det var inte klart under revisionen om gruppmedlemmarna har rutiner som medför lagenlig och miljövänlig hantering av kemikalier, drivmedel, oljor och icke-organiskt avfall.

Årets observationer FSC 6.7.1

lösningen:

- Finns rutin för hantering av kemikalier i egen verksamhet
- Hur ser ramavtalet ut med entreprenörer?
- Vad står i skötselinstruktionen?
- Be entreprenörer visa upp kvitton på att de lämnat in t.ex. spillolja.
- Tipsa om vilka deponiställen som finns och ni får se inlämningskvitton därifrån!

Öppen!

Årets observationer FSC bilaga 3A och 3B

- Det var inte klart under revisionen om alla gruppmedlemmar har plandokumentationen enligt bilaga 3A och 3B.
- Det var inte klart under revisionen om gruppledaren kontrollerar den dokumentation som krävs enligt bilaga 3A och 3B hos gruppmedlemmarna vid upptag och interna revisioner.

Årets observationer FSC bilaga 3A och 3B lösningen:

- Gruppledaren uppvisar internrevisioner där det framgår att bilaga 3A och 3B beaktats, samma gäller när nya medlemmar ansluts.
- I samband med årsuppföljningen kan viktiga punkter tas upp via ”enkel” krysslista.
- Titta på bilagan via hemsidans länk!

<http://grontparaply.se/medlemigp/index.html>

Öppen!

Årets observationer

FSC 8.2.d.4 och 8.5.1

- Beakta och följ upp sociala effekter

Det var inte klart under revisionen och i årsrapporten om gruppmedlemmarna beaktar och vid behov följer upp sociala effekter av skogsbruket utifrån erhållen information genom tillämpning av indikatorer 4.2.1, 4.4.1, 4.4.2.

Årets observationer

FSC 8.2.d.4 och 8.5.1 lösningen:

- Gruppledaren tydliggör frågeställning i samband med årsuppföljningen:

4.2.1S	Skogsbrukare ska ansvara för att de anställda har en god arbetsmiljö för förebyggande av fysisk, mental och social ohälsa.
4.4.1	Skogsbrukare ska tillse att information om rutiner och hur man erhåller information angående planerade skogsbruksåtgärder finns tillgänglig för direkt påverkade individer och grupper. Rutiner ska anpassas till organisationens storlek och den skogliga verksamhetens omfattning.
4.4.2	Skogsbrukare ska tillämpa ett systematiskt arbetssätt för att hantera synpunkter på skogsbruket. Rutinerna ska anpassas till storleken på skogsbrukares innehav.

Öppen!

Medlemsstatus avvikelser

Externrevisor Allvarlig avvikelse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Externrevisor Avvikelse	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0
Externrevisor Observation	5	5	2	5	2	5	3	5	5	5	2	5	5	5	2	2	2	2	5	5	2	2	2	5	2	2	5	5	0
Åtgärdad avvikelse/obs	2	2	1	2	1	4	2	1	4	2	1	2	2	2	1	1	1	4	1	1	1	1	2	0	0	0	0	0	0
Internrevisor Allvarlig avvikelse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Internrevision Avvikelse	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	1	0	3	0	2	0
Internrevision Observation	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	1	1	0
Åtgärdad allvarlig avvikelse	0	0	0	0	0	4	0	13	0	0	0	0	5	1	0	0	0	6	0	1	1	1	3	0	1	0	0	0	0
Åtgärdad avvikelse	4	9	2	4	2	5	2	1	1	3	1	4	1	1	1	1	1	9	1	1	1	1	1	0	1	0	2	0	0
Åtgärdad observation	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	0	0	0	3	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0

Årets revisionsvecka

- Genomgång av fjolårets och årets avvikelser
- Reflektioner från medlemmar som reviderades
- Kan vi förbereda oss bättre?

Följande generella åtgärder har gjorts för att minska antalet observationer och avvikelser hos medlemmar:

- Stor förbättring av blankett 403 **Traktdirektiv och uppföljningsblankett**
- Uppdaterad 402 **Skötselinstruktion** där betydligt fler ämnen lagts in plus att hänvisning alltid finns till både FSC och PEFC
- Förbättrad mall 404 **Ramavtal mellan skogsägare och skogsentreprenör**
- Uppdatering av **hemsidan**, dels med länkar till relevanta webbtjänster (Regelrätt, Fornsök, Skyddad natur m.fl.) och dels med alla medlemsdokument (Traktdirektiv, Skötselinstruktion m.fl.).
- Mål att under 2016 genomföra **fler internrevisioner** än vad lägsta nivå kräver
- Fortsätta dialogen med utvecklarna av skogsbruksplanesystemet **pcSKOG** för att ännu bättre kunna stödja certifierat skogsbruk

Internrevision

- Ca 10 medlemmar per år
- Liknar externrevision
- Om internrevisionen upptäckt en brist kan inte den externa ge samma avvikelser
- Delar av standarden går igenom plus en fältkontroll

Internrevision 2016

- Certifierad areal
- Skogsbruksplanens uppdatering
- Skogar med höga bevarandevärden, uppföljning och skötselplaner
- Markomvandling, dokumentation
- Ramavtal med entreprenörer

Internrevision – vanliga avvikelser

- 4.1.6 Anställdas kompetens/utveckling
- 4.4.10 Fornlämningar skadas
- 5.1.9 Program för viltskador
- 6.3.9 Minst 5% lövdominerade avd. märkning
- 6.10.1 Dokumentation om markomvandling
- 9.3.1 Skogar med höga bevarandevärden, skötselplaner saknas, uppföljning/utvärdering
- 6.3.20 Övervaka och dokumentera 6.3.14-6.3.19 →

Internrevision – 6.3.14-20

- 6.3.14. Avgränsa hänsynsytor (på barmark)
- 6.3.15 Avgränsa och främja övergångszoner
- 6.3.16 Lämna utv.träd i syfte att skapa mikroklimat i grova/gamla
- 6.3.17 Lämna hänsynsytor för att undvika hänsynsytor
- 6.3.18 Lämna och värna alla naturvärden
- 6.3.19 Gynna lämpliga träd för att kunna skapa naturvärdesträd, i första hand löv
- 6.3.20 Övervaka och dokumentera ovanstående och genomför korrigerande och förebyggande åtgärder om indikatorerna inte uppfylls!

Hur kan vi övervaka och dokumentera på bästa sätt?

Förrevision PEFC

1. Genomförd förrevision som resulterade i 18 observationer – helt ok med tanke på den totala omfattningen där PEFC:s regelverket synkas mot FSC:s.
2. Det är i huvudsak observationer där PEFC har en specifik ordalydelse, tex utbildning & certifierade entreprenörer
3. Vi kan nu påbörja anslutning bland befintliga medlemmar och när vi anser oss ha allt på plats så genomför vi en anslutningsrevision
4. Nya medlemmar kommer att bli dubbelcertifierade

Förrevison PEFC - Observationerna

- Specifika krav på entreprenörer
- Specifika krav på utbildning hos den som utför jobbet, tex SYNs körkort

Årsuppföljning

- Ska göras varje år
- Sammanställning offentlig på <http://grontparaply.se/medlemmarna.html>
- Årsuppföljning görs av medlemmarna i Excelfil plus uppdaterad skogsbruksplan

Årsuppföljning

- Varför? Regleras av princip 8 uppföljning
- Uppdatering av skogsbruksplanen
- Uppföljning på hur åtgärder inom HC VF-skogar lyckats
- Sammanställning på anlitade entreprenörer så att avtal finns plus klarmarkerade traktdirektiv

Hur kan vi jobba för ett bättre Grönt Paraply?

Behöver vi tydliggöra rollfördelningen?

Vad önskar ni av gruppledaren?

Onödigt mycket tid går åt till årsuppföljning?

Hur minska antalet avvikelser?